

ВПО. В той же час початок війни спонукав всіх українців (без виключення) глибше пізнавати власну культуру та свою ідентичність.

У підсумку, можна підтвердити, що активна позиція та системний підхід до вирішення викликів, які виникають перед місцевими громадами під час масштабної внутрішньої міграції в період воєнного стану, суттєво сприяють як громаді в цілому, так і потребам внутрішньо переміщених осіб. Такий підхід сприяє створенню більш стійкого та інклюзивного соціального середовища та сприяє інтеграції всіх членів громади, сприяючи загальному добробуту та розвитку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану: Закон України від 12 травня 2022 року № 2259-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-20#Text>

2. Місцеві громади та внутрішня міграція населення: виклики під час воєнного стану та пошуки шляхів їх подолання. URL: <https://jurfem.com.ua/mistsevi-hromady-vnutrishnya-mihratsia-naselennya/>.

УДК 330.15:502.33

Ірина ПЕТРИК,
доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук,
старший викладач кафедри раціонального
природокористування та охорони навколишнього середовища
Маріупольський державний університет
i.petryk@mdu.in.ua
<https://orcid.org/0000-0002-8429-5859>

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ЗЕЛЕНОЇ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Відновлення, модернізація та відбудова України, після закінчення громадянської війни з російською федерацією, є однією із найважливіших стратегічних цілей нашої держави, що обумовлює необхідність пошуку, планування, розробки та впровадження найефективніших методів, підходів та механізмів вже зараз. В науковій літературі питання післявоєнної відбудови залишаються й досі не дослідженими, що обумовлює актуальність, необхідність та своєчасність обраної теми.

Ми вважаємо, що післявоєнна відбудова країни повинна ґрунтуватись на концептуальній моделі, інноваційних методах та зелених принципах, що дозволить не лише відновити нашу державу, а й пришвидшити процес імплементації України до ЄС. Безумовно, потреби громад щодо відбудови будуть різними, проте засади повинні бути однаковими та затверджуватись на загальнодержавному рівні. Беручи до уваги складність та довготривалість

післявоєнної відбудови, вважаємо, що весь процес доцільно розділити на цілі короткострокового, середньострокового та довгострокового періодів з використанням відповідних принципів, які дозволять сформулювати передумови загальної моделі. До таких принципів доречно віднести наступні.

По-перше, прийняття рішень системного характеру з урахуванням принципу сталого розвитку. Використання системного підходу є одним із найскладніших, проте й найефективнішим, що дозволяє досліджувати систему як сукупність взаємопов'язаних елементів, які мають загальну ціль, певні ресурси, зв'язок з навколишнім середовищем та зворотній зв'язок. Науково доведено, що даний підхід є дієвим для розвитку громад, а отже і країни, дозволяючи налагоджувати співпрацю та партнерство, бути гнучкою в динамічних умовах ринкового середовища, постійно підвищувати рівень конкурентоспроможності та впроваджувати дієві програми і заходи з розвитку. Слід акцентувати увагу, що всі прийняті рішення економічного характеру повинні узгоджуватись із безпекою довкілля та потребами суспільства, що є важливим для досягнення сталого розвитку.

По-друге, принцип інноваційності – використання найсучасніших практик, методів, підходів тощо з дотриманням усіх екологічних стандартів в виробничій та невиробничій сферах (наприклад, оновлення стандартів щодо нового капітального будівництва, впровадження ресурсоефективного виробництва, надання пріоритету природоорієнтованим рішенням для інфраструктури тощо). Ми вважаємо, що досягти сталого розвитку не можливо без впровадження інновацій, адже інновації – це рушійна сила соціального, економічного та екологічного розвитку. Саме тому використання зазначеного принципу є вкрай важливим. Щоб зазначений принцип привести в дію необхідно здійснити імплементацію законодавства ЄС та апроксимацію наближення державних стандартів до європейських, що дозволить Україні стати високотехнологічною країною з дотриманням усіх екологічних стандартів.

По-третє, використання принципу енергетичної незалежності та енергетичної безпеки. Сектор енергетики – це серце економіки, яке дає змогу розвивати всі галузі виробничої та невиробничої сфери, а також створює енергетичну безпеку держави. Наразі розвиток альтернативних джерел енергії є пріоритетним напрямком, який вплине на зменшення рівня вуглекислого газу, а отже забезпечить виконання взятих на себе зобов'язань щодо декарбонізації. Окрім цього впровадження даного принципу дозволить провести децентралізацію енергетичних систем, тобто в майбутньому виробництво енергії повинно бути максимально наближене до місць високого попиту і розвинутої логістики.

По-четверте, впровадження стійких та децентралізованих агропродовольчих систем – розвиток сільських територій, пріоритет локальним продовольчим системам, сталі рішення для агровиробництва, **виробництво та переробка за принципами циркулярної економіки**. По-п'яте, принцип забезпечення збереження екосистем та природного багатства України – **відновлення природних територій, які постраждали внаслідок військових дій; збереження екосистеми у зв'язку з інтенсифікацією видобутку ресурсів**

для відбудови; забезпечення реалізації Стратегії з екологічної безпеки та адаптації до змін клімату. По-шосте, сталий розвиток міст та регіонів – розвиток сталої мобільності, створення інклюзивних публічних просторів, дотримання компактності та багатофункціональності у містоплануванні, перехід на зелену енергетику у містах, вирішення проблем озеленення міст та пріоритетність природоорієнтованим рішенням; розбудова систем водопостачання та водовідведення у населених пунктах з урахуванням найкращих доступних технологій.

Отже, виконання масштабних та важливих задач щодо відбудови України повинно відбуватись з урахуванням зелених принципів, що дозволить не лише відновити всю критично важливу інфраструктуру, а й забезпечить енергетичну безпеку, дозволить стати високотехнологічною країною з дотриманням усіх екологічних стандартів та прискорить процес імплементації в ЄС.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Петрик І.В., Горобець К.О., Даценко М.Д. Особливості місцевого економічного розвитку об'єднаних територіальних громад. Держава та регіони. 2022. № 1(24). С. 41-45.

2. Дятлова В.В., Петрик І.В. Сучасні підходи до розвитку відновлювальної енергетики як складової інноваційної економіки України. Економіка і організація управління. 2019. № 2 (34) С. 20-27.

3. Diatlova V., Petryk I. Strategic approach to renewable energy development: EU experience. Центральнoукраїнський науковий вісник. Економічні науки. 2019. Вип. 2 (35). С. 9-19.

4. План відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua> (дата звернення: 12.09.2023).

УДК 351

Дмитро РУБАН,
аспірант кафедри парламентаризму
Навчально-наукового інституту
публічного управління та державної служби
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ ДЛЯ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

В грудні 2022 року Комітетом міністрів Ради Європи у тісній консультації з українською владою було розроблено «План дій «Стійкість, відновлення та реконструкція» (2023-2026) [1]. Ключовими завданнями, які передбачаються є зміцнення демократичного урядування та верховенство права. Саме це дозволить державним інституціям України якнайкраще виконати свої функції у період повоєнного відновлення.